

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
VEIKSMAŽODŽIŲ KOMPLEMENTACIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. dr. Erika Jasionytė-Mikučionienė	VU Filologijos fakulteto Lietuvių kalbos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	5, 7 semestrai	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): -

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	132	32	100

Dalyko (modulio) tikslas		
Per šio dalyko studijas ugdomas analitinis ir kritinis studentų mąstymas, gebėjimas analizuoti kalbinę medžiagą, įžvelgti sąsajas ir vertinti informaciją, kalbinius reiškinius ir kt. Suteikiama esminių kalbotyros žinių ir gebėjimų: mokoma suvokti kalbą kaip reiškinį ir kalbotyrą kaip mokslo discipliną. Siekiama gilinti lietuvių kalbos sistemos supratimą ir analizę gramatikos lygmeniu. Skatinamas nusiteikimas mokytis ir siekti kokybės: gebėjimas vertinti kokybę ir noras nuolat tobulėti.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- gebės analizuoti reiškinius, įžvelgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų	įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontrolinis darbas, darbas per seminarus, egzaminas
- gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje	įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija	kontrolinis darbas, darbas per seminarus, egzaminas
- žinos, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines kalbotyros sąvokas ir terminus	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontrolinis darbas, darbas per seminarus, egzaminas
- įgis žinių apie pagrindines kalbotyros kryptis (šakas) ir metodus	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė,	kontrolinis darbas, darbas per seminarus, egzaminas

	informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	
- įgis žinių apie lietuvių kalbos sistemą	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontrolinis darbas, darbas per seminarus, egzaminas
- gebės aprašyti, analizuoti ir aiškinti lietuvių kalbos (ir kitų kalbų) reiškinius gramatikos požiūriu, vartodami atitinkamą terminiją ir taikydami atitinkamus metodus	probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas	kontrolinis darbas, darbas per seminarus, egzaminas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Debatas	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Įvadas. Komplemento ir komplementacijos sąvokos, jų samprata.	2		2				4	10	Skaitiniai ir jų aptarimas. LITERATŪRA: Noonan Michael. Complementation. In: T. Shopen, ed. <i>Language Typology and Syntactic Description</i> . Complex Constructions. 2nd ed. P. 50-74.
2. Komplementacija ir modifikacija. Komplementacija, modifikacija ir specifikacija. Komplementų, modifikatorių ir specifikatorių morfosintaksiniai skirtumai.	2		2				4	10	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės komplementų, modifikatorių ir specifikatorių nagrinėjimo ir nustatymo užduotys. LITERATŪRA: Holvoet Axel. <i>Bendrosios sintaksės pagrindai</i> . P. 72-94.
3. Struktūriniai ir semantiniai komplementų tipai. Semantiniai veiksmažodžių (predikatų) tipai. Semantinių veiksmažodžių tipų sąsaja (koreliacija) su komplementų tipais.	2		2				4	10	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės komplementų ir veiksmažodžių tipų nagrinėjimo ir nustatymo užduotys. LITERATŪRA: Dixon R. M. W. Complement clauses and complementation strategies in typological perspective. In: R. M. W. Dixon & A. Y. Aikhenvald, eds. <i>Complementation</i> . P. 1-33.
4. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas kontroliniam darbui.								5	Per ankstesnius seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga.

5. Kontrolinis darbas.			2			2		
6. Komplementinio predikato sąvoka, klasifikacijos. Komplementinių predikatų morfosintaksinis statusas (pagrindinę predikaciją formuojantys ir parentezėje, t. y. įterptinėje pozicijoje, esantys komplementiniai predikatai).	2		2			4	15	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės komplementinių predikatų nagrinėjimo užduotys. LITERATŪRA: Usonienė Aurelija. 2012. Komplementiniai predikatai ir jų multifunkcionalumas: lietuvių kalbos tekstynais paremtas tyrimas. <i>Darbai ir dienos</i> 58. P. 223-233. Usonienė Aurelija. 2013. On the morphosyntactic status of complement-taking predicate clauses in Lithuanian. <i>Acta Linguistica Hafniensia</i> 45(1). P. 73-99.
7. Komplementiniai predikatai ir gramatikalizacija bei konstrukcionalizacija; komplementiniai predikatai ir (inter)subjektyvumas.	2		2			4	10	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės gramatikalizacijos ir (inter)subjektyvumo reiškinių nagrinėjimo užduotys. LITERATŪRA: Usonienė Aurelija. 2016. <i>Reikšmės pasaulis: tekstynais paremti semantiniai kalbų tyrimai</i>. P. 28-59.
8. Subordinacijos, arba prijungimo, sąvoka ir samprata. Funkciniai ir formalieji subordinuojamų sakinių tipai.	2		2			4	10	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės šalutinių sakinių nagrinėjimo užduotys. LITERATŪRA: Holvoet Axel, Artūras Judžentis. 2003. Sudėtinio prijungiamojo sakinio aprašymo pagrindai. In: <i>Sintaksinių ryšių tyrimai</i>. P. 115-122. Cristofaro Sonia. <i>Subordination</i>. P. 15-22.
9. Komplementinių, adverbialinių ir reliatyvinių sakinių samprata ir jų skyrimo kriterijai. Semantiniai komplementinių, adverbialinių ir reliatyvinių santykių aspektai.			2			2	10	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės komplementinių, adverbialinių ir reliatyvinių sakinių nagrinėjimo užduotys. LITERATŪRA: Cristofaro Sonia. <i>Subordination</i>. P. 95-98; 155-162; 195-199.
10. Komplementaizerių (t. y. komplementinių jungtukų) reikšmė ir sintaksinės funkcijos. Komplementaizerių sąsaja su nuosakos kategorija.	2		2			4	10	Skaitiniai ir jų aptarimas; praktinės komplementaizerių nagrinėjimo užduotys. LITERATŪRA: Holvoet Axel. Semantic functions of complementizers in Baltic. In: Boye K. and P. Kehayov, eds. <i>Complementizer Semantics in European Languages</i>. P. 225-262.

11. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasiruošimas egzaminui.								10	Per seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga, kurso kartojimas.
Iš viso	14		18				32	100	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kontrolinis darbas	30 %	Modulio vidurys	Kontrolinį darbą sudaro: teorinis (atvirojo pobūdžio) klausimas ir testas (uždarojo pobūdžio klausimai). Ir teorinis klausimas, ir testas atskirai vertinama dešimtbalė sistema (10 balų – 91–100% gerai atliktų užduočių; toliau balai kinta kas 10%), vėliau išvedamas bendras pažymys.
Darbas per seminarus	20 %	Modulio pabaiga	Už darbą per seminarus galima surinkti 2 taškus: 2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei du trečdaliai užduočių). 1 taškas: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei trečdalis praktinių užduočių). 0 taškų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei trečdalį praktinių užduočių.
Egzaminas	50 %	Sausis	Egzaminą sudaro du klausimai: vienas iš teorinės dalies, kitas iš seminarų. Egzaminas vyksta raštu. 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atsakyta į 95-100 proc. klausimų. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atsakyta į 85-94 proc. klausimų. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atsakyta į 75-84 proc. klausimų. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atsakyta į 65-74 proc. klausimų. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atsakyta į 55-64 proc. klausimų. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atsakyta į 51-54 proc. klausimų. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Cristofaro S.	2003	<i>Subordination</i>		OUP
Holvoet A.	2009	<i>Bendrosios sintaksės pagrindai</i>		Vilniaus universiteto leidykla ir Asociacija „Academia Salensis“
Holvoet A.	2016	Semantic functions of complementizers in Baltic. In: Boye K. and P. Kehayov, eds. <i>Complementizer Semantics in European Languages</i> . P. 225-262.		De Gruyter Mouton
Holvoet A., A. Judžentis, red.	2003	<i>Sintaksinių ryšių tyrimai</i>		LKI

Dixon R. M. W.	2006	Complement clauses and complementation strategies in typological perspective. In: R. M. W. Dixon & A. Y. Aikhenvald, eds. <i>Complementation</i> . P. 1-48.		Oxford University Press, New York, NY, USA.
Noonan M.	2007	Complementation. In: T. Shopen, ed. <i>Language Typology and Syntactic Description</i> . Complex Constructions. 2nd ed. P. 50-150.	Vol. II	Cambridge University Press
Usonienė A.	2012	Komplementiniai predikatai ir jų multifunkcionalumas: lietuvių kalbos tekstynais paremtas tyrimas. <i>Darbai ir dienos</i> 58. P. 223-233.		
Usonienė A.	2013	On the morphosyntactic status of complement-taking predicate clauses in Lithuanian. <i>Acta Linguistica Hafniensia</i> 45(1). P. 73-99.		
Usonienė A.	2016	<i>Reikšmės pasaulis: tekstynais paremti semantiniai kalbų tyrimai</i>		VU leidykla
Papildoma literatūra				
Boye K.	2010	Reference and clausal perception-verb complements. <i>Linguistics</i> 48:2. P. 391-430.		
Tallerman M.	2011	<i>Understanding syntax</i>		Routledge
Usonienė A.	2001	Veiksmazodžio matyti komplementų tipai: formos ir reikšmės sąveika. <i>Baltistica</i> XXXVI (1). P. 115-124.		

ATNAUJINTA: 2025-03-28